

je, da ta krščanski koledar izpodrine mnogo frajmavrskih in liberalno-prusaških, kojih povsod mrgoli po Koroškem. — Zarad kužne bolezni na parkljih in v gobcu, ki še vedno razsaja, so se morali letošnji sejmovi živinski v Svinčnem in Starodvorskem sodnijskem okraju prepovedati. Tudi namenjeno premiranje bikov izostane letos v Brezinjskem in v Bitinjskem okraju. — V št. Pavlskem samostanu pogrešajo že več tednov o. Reinholda Gštirnerja. Obiskal je nekega sosednega župnika in na potu v samostan preminol tako, da ni nikder sledu za njim najti. Pravijo, da ga je kak zločinec ubil. O. Gštirner je kakih 38 let star bil.

Politični ogled.

Turška vojska se je po bitkah 28. in 30. sept. na obema stranima Morave nadaljevala 5. okt. Turški general Kerimpasha je isti dan poslal 28 bataljonov z 40 kanoni, da bi nad Djunis planoli v veliko srbsko mesto Kruševac; ali ni se jim posrečilo; bili so od Srbov popolnem tepeni in vrženi nazaj. Sicer pa so Turki se tako močno zarili in zašancali med Moravo in med planino Jastrebačko, da bi jih nevarno bilo dalje napadati. Zato Srbi prav delajo, da čakajo na zimo in na glad, ki bo Turke bržčas prisilil Srbijo zapustiti; temveč ker jih Srbi obdajajo od vseh strani in dovažanje živeža in streljiva zabranjujejo. Tudi hud legar je začel Turke pobirati. V boju 30. sept. so Srbi zgubili 700 mrtvih in 900 ranjencev in 30 hrabrih ruskih oficirjev, ki so junaško smrt storili. Slava jim! Dobro znamenje za Srbe je, da so njihove čete začele pogosto prodirati na Turško; tako je 1. okt. jedna prišla do Prokopelj in požgala 19 turških vasi in odgnala vso živino; druga je upepelila mestice Karakal; tretja pod majorom Čolak-Antičem pa je skoz Jankove klišure ali soteske prodrla v Krušmelje in iz Topliške doline izpodila vse Turke. Tudi vojne priprave se delajo po vsej deželi; v Kragujevac je došlo veliko pruskih delavcev izdelovat puške, kanone in patrone. Vsaki den pride 150—200 novih ruskih prostovoljcev. Kozaški hetman ali vodja Manasinin je prignal jeden polk Kozakov. Celó Nemci in Italijani sestavljajo v Belgradu jedno nemško in jedno laško legijo prostovoljcev, vsako po 700 mož. — Dunajski turkoljubni listi so poročali, kako sta se črnogorski in srbski knez sprla in da se hočejo Črnogorci posebi z Turki porazumiti; to je laž. V dokaz nam je najnovejša zmaga Črnogorcev. Muktar-pasha je 6. okt. celi den z kanoni streljal na Črnogorce; ti so ostali mirni; drugi den jih je napal, toda bil je strašno tepen; zgubil je 1300 mrtvecev in komaj v trdnjavo Klobuk pete odnesel. Ali težko bo všel; kajti vojvod Daković mu je s 5 bataljoni za hrbtom, kder je turško mesto Ljubinje užgal. Na črnogorskih tleh ni več nobenega živega Turka. V Bosniji pa je Despotović mesto

Ključ napal, ga užgal in 400 Turkov ubil. Ob enem je 1500 dobro orožanih Srbov, Hrvatov in nekaj Slovencev črez Savo više Broda mahnilo Kristijanom na pomoč.

Avstrijske dežele. Znani mariborski prusak Reutter je hotel v Gradcu od kupčijske zbornice izvoljen biti za državnega poslanca, a spodletelo mu je. Izvoljen je dr. Magg. Tako je prav, le prusakov ne voliti! Naj se dajo na Pruskem voliti, mi Avstriji jih nečemo! Heregovinski vstaš vojvod Ljubibratič, kojega so naši vjeli in v Gradec odpeljali, je cesarja prosil, naj ga izpusti, ker so se vjeti turški bašibozuki tudi spustili iz Celovca, kder so bili zaprti. — Kat. polit. društvo v Weitz-u je vlada razpustila, ker je ono hotlo pri zborovanju razgovarjati se zoper novo šolo. — Blizu Innsbrucka na Tirolskem so 3 sinovi liberalnih mestjanov (eden je baje sin nekega deželnega sodnijskega svetovalca, eden pa sin trgovca kridatarja) prišli k župniku, ga prosili, naj jih zapiše v družbo sv. Blazija; med zapiševanjem so mešnika v glavo vstrelili in začeli ropati — ali brž so bili ugrabljeni. To je strahovit sad brezvernega liberalizma! — V Pragi so zaprli Juda Goldschmieda, ki je imel privatno šolo za deklice, pa je te prodajal v nesramne hiše v Hamburg in Berlin. — Cesar in cesarica se odpeljeta 18. okt. v Pardubice na Českem na lov jelenov. — Na Dunaju se delajo močne vojne priprave, zlasti v arsenalu in upati je, da bo do novembra 400 Uhacijevih kanonov na vozove ali lafete nasajenih. — Ogerski državni zbor je odložen do novembra. Magjarska vlada je pograbila 60 centov svinca, kojega so pruski trgovci Srbom poslali; na zahtevanje pruskega poslanca so morali Magjari svinca spustiti.

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

† 2. Freimavrerstvo je popolno nasprotje krščanstva; njihovo dejanje in nehanje je obrneno naravnost proti Bogu in proti celi od Boga razodeti veri. To že precej jasno izpové družbin obrednik od leta 1721, kder beremo: „freimavrer mora nravske postave držati, in če on dobro razumi umetnost (freimavrer biti), ne bo niti top bogotaj niti brezveren razuzdanec.“ To se pravi: freimavrer mora pošteno živeti, verovati mu ni treba nič, da le Boga ne taji. Kako pa oni to zapoved držijo in kako si Boga mislijo, razlaga brat Trentovski tako-le: „freimavrerstvo časti v svojih templjih Boga, ki ga v svojem jeziku imenuje velikega stavitelja eelega sveta. Jegov stavitelj sveta pa je in ostane najvišje bitje, pod katerim si človek more misliti, kar hoče, ktere ga more pripoznavati krščenik tako, kakor židov, mohamedan ali pagan, monoteist, deist, panteist in tudi ateist, ki sploh kak uzrok vseh drugih uzrokov priznava.

Iz tega je pač jasno, kdor se take vere drži, nima ne krščanske, ne židovske, ne turške vere. To je vera popačenega razuma, ki drži prirodo za Boga, in uživanje prirode za češčenje božje. Najplemenitniši čin tega češčenja jim je oni, s katerim se neposredno slavi bôginja prirode, kakoršno so freimavrerji francoske prekucije postavili na altar v cerkvi Notre-Dame v Parizu *). Prav imajo torej učeni vladika francoski Dupanloup, da imenujejo freimavrerje zaprisežene sovražnike krščanstva. Pišejo: „v ložah lahko zmiraj slišiš, da je krščanstvo gola hinavščina, glupost in neumnost, katero zdrava človeška pamet zametuje, zato se mora zatreti; da je krščanstvo polno basni in laži, podobno piravemu poslopju, ki se mora čim prej tim bolj zrušiti in freimavrerškemu templju prostor narediti.“ Učeni vladika so to samo prepisali iz freimavrerških spisov, v katerih se to tudi. Izmed teh samo navedemo J. Müllerja, ki piše: „praprosto, pravo paganstvo (neverstvo) je nam freimavrerjem bliže, nego tesnosrčno krščanstvo.“ S tem je menda zadosti dokazano, kar smo zgoraj trdili, da so freimavrerji zapriseženi sovražniki vsega krščanstva. Da oni tega očitno, niti vsem svojim udom ne povejo, je razumljivo; vsaj so otroci teme modrejši od otrok luči. To modrost vidimo tudi povsod v freimavrerškem početju. Oni vse okoliščine presodijo, preden začnejo delati zato pa ima delo tudi vspeh. Zavolj tega pri sprejemu od nikoga ne zahtevajo, da bi vero zatajil, ampak še zagotovijo vsakemu, da lahko pri svoji veri ostane. Vsi smo bratje, pravijo, in vsaka vera ima pri nas enake pravice. To se pravi: mi ne maramo za nobeno vero. — Modrost njihova se kaže tudi v tem, da ne sovražijo vseh kristijanov enako močno. Na protestante niso tako hudi, kakor na katoličane, pa ne kakor da bi jim bili oni po volji, ampak oni so njim manj na potu. Protestantje namreč freimavrerje bolje pri miru pustijo, in mnogo jih že itak nič ne veruje. Večkrat se teh in drugih krivovercev tudi radi poslužujejo v boju zoper katoliško Cerkev, katero pred vsem najbolje črtijo. Drugače tudi ne more biti. Katoliška Cerkev hrani, uči in razširja krščanstvo, freimavrerji pa ga hočejo zadušiti in iztrebiti; kako bi tedaj med njima mogel biti mir in prijateljstvo? Katoliška Cerkev pa je samo moralična oseba, katero zastopajo sv. Oče, rimski papež s celim škofijstvom in duhovništvom, zato se jeza freimavrerjev v prvi vrsti proti njim obrača. Glavar katoliške Cerkve, rimski papež, pravi freimavrer Franchi, je naravni in smrtni neprijatelj freimavrerstva. Z njimi se vojskujejo neprenehoma posluževaje se vseh mogočih sredstev, obrekovanja, nevednosti in strasti ljudstva in če je treba — sile. Če pridejo kde do oblasti, silijo z ustavami in postavami Cerkev

*) Kakoršna je njihova vera, taka je tudi molitev. Toland nam je eno zapisal: O sempiternae Bacche, qui reficis et recreas vires deficientium, adsis nobis propitius in pocula poculorum. Amen.

k nasprotovanju, kar jim je dovoljen uzrok, razkričati jo, da je državi nevarna in sovražna. Vsled tega zahtevajo, naj se država od Cerkve loči, in ves red na brezversko podlago postavi. Če se Cerkev ne more ohraniti, podvržejo njo ter sčasoma ves njeni upliv zadušijo; sicer pa na svoje postave se upirajoči pahnejo Cerkev iz postavo-dajnih zborov, iz javnih zavodov, iz šol, iz družinskega življenja in slednjič iz sre podložnih. Gorje, če tako daleč pride. Francoska prekucija nam še zmiraj kaže podobo takega časa. Takrat so kričali zoper katoliško Cerkev: ecrasez l'infame, t. j. iztrebite nesramnico; krščansko vero so postavno prepovedali in Boga odstavili. Altarje so rušili, kmalu potem pa tudi kraljev sedež; za duhovniki je moral kralj Ljudevit XVI. položiti glavo pod rabeljuovo sekiró, — očitno znamenje, da imajo freimavrerji zravenve rskega tudi političen namen. (Nastavek prih.)

Smešničar 42. Jurja Pavliho je nekdo hotel v zadrego spraviti, ker je bil na njega hud, da je vedel na vsako prašanje spretno odgovarjati. Reče tedaj v pričo mnogih ljudi rekoč: prebrisan Juri! ker že vse veš, povej še nam, koliko mačkinjih repov je treba, da se z njimi segne do solnca. Dobri Juri Pavliha pa se vsem posmeblja in reče: ne več, kakor jednega, če je ta zadosti — dolg.

Razne stvari.

(Č. g. Anton Galuf,) mnogozaslužni nadžupnik in dekan v Vozenici, zlatomešnik, bili so od cesarja imenovani za častnega kanonika ali korarja mari-borskega stolnega kapitela! Radostni čestitamo!

(Za Hercegovince in Bosnjake) darovali so Iv. Fric 1 fl., J. Slavič 60 kr., M. Akerman 40 kr., J. Bunderl 40 kr., M. Pichler 50 kr., vsi iz Kamščaka pri Ljutomeru; J. Herič iz Vogričevca 40 kr., J. Ozmec 1 fl., J. Novak 30 kr. v Ljutomeru skup 4 fl. 60 kr. Prenesek 1 fl., vse skup 5 fl. 60 kr. Bog plati!

(Kobiló ukradli) so 5. okt. nepoznani tatovi Fr. Veber-ju, posestniku v Vodulab pri sv. Jurju na južni železnici.

(Strašen ogenj) je v malih trenutkih dnes v torek 10. oktobra popoldne v Obrežu upepelil štirim gospodarjem hiše in gospodarska pobištva z vsemi pridelki.

(Politično narodno, gospodarsko društvo) pri sv. Lovrencu v slov. goricah je pri svojem letnem običnem zboru, dne 24. septembra t. l. izreklo velečastitemu uredniku „Slovenskega Gospodarja“ g. dr. Gregorecu popolno pripoznanje in prisrčno zahvalo za požrtvovalni trud, ki ga ima z uredovanjem tega nam priljubljenega lista.

Prvomestnik.